

چرا آلبوم‌های پاپ دیگر در صدر فهرست‌های فروش نیستند؟

سه‌م‌آدم عارف

یکی دو سالی می‌شود که پس از انتشار آلبوم‌های موسیقی پرتیرترین خواننده‌های پاپ، مشاهده می‌کنیم که در آمار فروش بسیاری از سایت‌های فروش موسیقی آلبوم‌های موسیقی تلفیقی، سنتی و یا حتی نواحی بیشتر از آلبوم آن خواننده مثلا پرتیردار به فروش رسیده است. این پدیده هم دلایل ماهوی دارد و هم دلایل بیرونی. ابتدا به دلایل ماهوی آن می‌پردازیم. ماهیتا آن شکل از موسیقی که زمانی در ایران از فروش‌های بالایی برخوردار می‌شد و اکنون دیگر از این بخت برخوردار نیست، یعنی آن نوع موسیقی که افواه پاپ صدایش می‌کنند، در اکثریت قریب به اتفاق موارد ضعف تالیف در ترانه‌هایش دارد، ضعف تصنیف در آهنگ‌هایش دارد و رفع تکلیف در تنظیم‌هایش! به این معنا که هم خواننده، هم آهنگساز، هم ترانه‌سرا و هم تنظیم‌کننده می‌دانسته‌اند که کاملا قرار است یک کالای مصرفی تولید کنند که کمتر از یک هفته در ماشین‌ها (تازه اگر بخت فراگیر شدن بیابد) به آن گوش خواهند داد و لاغیر. بنا بر این نه چندان وقتی روی کارشان می‌گذارند و نه افراد متخصص را درگیر آلبومشان می‌کنند. در نهایت شاید یکی دو نفر زحمت همه کارها را بکشند و کار را به سرانجامی نه چندان نامطلوب برسانند. این پدیده باری به هر جهتیم! تا چند سال پیش جواب می‌داد اما دیگر جواب نمی‌دهد. به این معنا که تعداد زیادی از مردم که مخاطب جدی موسیقی پاپ بوده‌اند دیگر تمایز میان موسیقی خوش کیفیت را از موسیقی بی کیفیت و سرسری تشخیص می‌دهند و دیگر حاضر نیستند حتی آلبوم‌های ۴ هزار تومانی موسیقی پاپ را بخرند. عده‌ای معتقد هستند که افت گردش مالی آلبوم‌های موسیقی پاپ به علت ضعف شدن بنیه مالی مردم است اما بدون تردید ضعف شدن وضع مالی مردم ارتباطی به میزان فروش آلبوم‌های موسیقی ندارد چرا که از سوی دیگر آلبوم‌های موسیقی تلفیقی همچون پالت و... که با قیمت‌های ۱۲ و ۱۵ هزار تومان به تعداد فروش‌هایی بالاتر از آلبوم‌های ۴ هزار تومانی دست پیدا می‌کنند و نمی‌توان کم فروش شدن آلبوم‌های موسیقی پاپ را به خراب شدن اوضاع مالی مردم ربط داد.

اما علت بیرونی و انضمامی‌تر کم‌فروش شدن آلبوم‌های پاپ و از سوی دیگر پرفروش شدن آلبوم‌های موسیقی با کیفیت‌های بالاتر، کپی‌های غیر مجازی است که در مورد آلبوم‌های موسیقی پاپ وجود دارد. ماجرا این است که اگر یک خواننده پاپ یک میلیون نفر در ایران طرفدار هم داشته باشد بخش بسیار ناچیزی از این یک میلیون نفر حاضرند آلبوم اورجینال خواننده مورد علاقه‌شان را از بازار تهیه کنند و تعداد بسیار زیادی از این طرفداران بنا به علت‌های مختلف، آلبوم‌ها را به صورت غیر مجاز کپی می‌کنند اما در آلبوم‌های موسیقی تلفیقی، نواحی و یا سنتی که از کیفیت‌های بالایی هم برخوردارند و گران‌تر هم هستند به دلیل احترامی که به مخاطبشان می‌گذارند حتی اگر ۱۰ تا ۲۰ هزار طرفدار هم داشته باشند بخش اعظمی از این تعداد حاضرند قیمت‌های ۱۰ تا ۱۵ هزار تومانی برای خرید این آلبوم‌ها را بپردازند. پر بیراه هم نیست که این روزها تهیه‌کنندگان آلبوم‌های موسیقی سخت به دنبال گروه‌هایی هستند که سر موسیقی‌شان به تشنه می‌ارزد و شاید چندان هم عامه‌پسند نباشند چرا که تلقی‌شان این است که دست کم آن تعداد کمی که این‌گونه موسیقی‌ها را دنبال می‌کنند، برای به دست آوردن قطعات موسیقی حاضرند پولش را بپردازند و از گروه مورد علاقه‌شان حمایت کنند. شاید این طرز تلقی کمی خوش‌بینانه به نظر بیاید اما قطعاً میزانی از حقیقت را با خود به همراه دارد.